

SPIS TREŚCI

Od Autorki	11
Mapy	15

WSTĘP

1. Cel pracy	21
2. Ramy chronologiczne i terytorialne	24
3. Stan badań	25
3.1. Architektura kolonialna w Ameryce Południowej	25
3.2. Architektura jezuitów w Ameryce Południowej	27
3.3. Sztuka kolonialna – badania polskie i rosyjskie	31
4. Metody badań	35
4.1. Badania terenowe	35
4.2. Charakterystyka źródeł rękopiśmiennych i drukowanych	36
4.3. Charakterystyka materiału ikonograficznego	39
5. Metodologia badań	40
5.1. Percepcja dzieła architektury	42
5.1.1. Percepcja zmysłowo-estetyczna	43
5.1.2. Percepcja semiotyczna	44
5.1.3. Cztery typy obrazowości w percepcji dzieła architektonicznego	46
5.1.4. Percepcja jako indywidualna iluzja	51
5.2. Estetyka recepcji i recepcja dzieł architektonicznych	54
5.3. Interpretacje dzieła architektury	55
6. Struktura pracy	58
7. Nazwy geograficzne, nazwy własne, wyrazy obcego pochodzenia i inne kwestie językowe	59
Ilustracje	61

ROZDZIAŁ I

KRÓTKIE WPROWADZENIE HISTORYCZNE, KULTUROWE I ARTYSTYCZNE

1. Ramy kulturowe i związany z nimi aparat pojęciowy	69
1.1. Nowy Świat	70
1.2. Indie Zachodnie	71
1.3. Ameryka Łacińska	71
1.4. Kolonia i kolonializm	73
1.5. Kultura i cywilizacja	75
2. „Terminologiczne grzęzawisko”, czyli aparat pojęciowy z zakresu historii sztuki charakterystyczny dla sztuki prezentowanego obszaru w XVI–XVIII wieku	77
3. Historia kolonii w Ameryce Południowej i podstawy ich funkcjonowania	81
3.1. Ameryka hiszpańskojęzyczna – Wicekrólestwo Peru, Nowa Granada, La Plata ...	81
3.1.1. Historia, podział terytorialny i podstawy ekonomiczne funkcjonowania kolonii	81
3.1.2. Stosunki etniczne i społeczne	85
3.1.3. Kościoł i ewangelizacja	86
3.1.4. Sztuka	88
3.2. Brazylia	90
3.2.1. Historia, podział terytorialny i ekonomiczne podstawy funkcjonowania kolonii.	90
3.2.2. Stosunki etniczne i społeczne	92
3.2.3. Kościoł i ewangelizacja	93
3.2.4. Sztuka	94
4. Historia zakonu jezuitów	95
4.1. Powstanie zakonu jezuitów	95
4.2. Historia jezuitów w Ameryce Południowej	96
4.2.1. Obszar hiszpańskojęzyczny	96
4.2.2. Brazylia	96
4.2.3. Wygnanie jezuitów	97
5. Architektura jezuicka – zagadnienia ogólne i teoretyczne	98
5.1. Charakterystyka architektury jezuickiej – rodzaje świątyń ze względu na funkcje ..	98
5.2. Styl jezuicki	99
5.2.1. Styl jezuicki jako bogactwo form i dekoracji	100
5.2.2. Styl jezuicki jako skromność i umiar	102
5.2.3. Styl jezuicki a kościoły Il Gesù i Sant’Ignazio w Rzymie	103
5.2.4. Na sposób jezuicki, czyli <i>modo nostro</i> i akomodacja w architekturze	105
Ilustracje	109

ROZDZIAŁ II

ARCHITEKTURA MISYJNA – MIĘDZY GLOBALNOŚCIĄ A LOKALNOŚCIĄ

1. Misyjny charakter Towarzystwa Jezusowego	115
2. Jezuici i strategia urbanistyczna	118
2.1. Miasta „idealne” Ameryki Południowej	119
2.1.1. Lima	120
2.1.2. Trujillo	124
2.1.3. Cusco	125
2.2. Urbanistyka i budownictwo zakonu jezuitów	129
2.3. Metropolie, miasta i miasteczka	130
2.4. Redukcje i misje	133
2.4.1. Dzielnice indiańskie i redukcje – miasta i prowincja	140
2.4.2. Misje wśród Indian Guaraní, Chiquitos i Mojos	147
2.4.3. Brazylijskie aldeamento	150
3. Typ kościoła misyjnego	152
3.1. Interpretacja „międzynarodowa” architektury misyjnej	152
3.1.1. Plan i struktura kościoła misyjnego	153
3.1.2. Materiał konstrukcyjny	154
3.2. Lokalne odmiany architektury misyjnej, jej znaczenie dawniej i dziś	158
3.2.1. Kolumbia i peruwiańskie Altiplano	158
3.2.2. Misje wśród Indian Guaraní, Chiquitos i Mojos	161
3.2.3. Chiloé	164
3.2.4. Kościoły brazylijskie – pomiędzy architekturą centrum i prowincji	169
Ilustracje	175

ROZDZIAŁ III

ARCHITEKTURA REGIONALNA — KOŚCIOŁY JEZUICKIE

1. Metropolia i prowincja	205
2. Lokalne nurty i miejscowe tradycje architektoniczne	207
2.1. Świątynia jezuitów i architektura regionu kuzkańskiego	207
2.1.1. Fasada kościoła jezuitów w Cusco i jej wpływ na architekturę miasta oraz regionu	210
2.1.2. Plan kościoła, system konstrukcyjny i układ przestrzenny	215
2.1.3. Motywy dekoracyjno-ornamentalne	217
2.1.4. Cusqueñismo i architektura kolonialna miasta	217
2.2. Dekoracja <i>mestizo</i> i <i>mudéjar</i>	220
2.2.1. Dekoracja <i>mestizo</i> w regionie arequipeńskim	221
2.2.2. Dekoracja <i>mestizo</i> w Collao	223
2.2.3. Sucre i Potosí – dekoracja w typie <i>mudéjar</i>	227
2.3. Kościoły jezuickie w Cordobie, Asunción i Santa Fe	231
2.4. Kościoły peruwiańskiego wybrzeża	233
Ilustracje	239

ROZDZIAŁ IV
**MODEL KOŚCIOŁA IL GESU I ARCHITEKTURA KOLONIALNA
 AMERYKI POŁUDNIOWEJ – KONFRONTACJE**

Wprowadzenie	263
1. Modele w badaniach humanistycznych i w architekturze	264
1.1. Model architektoniczny	266
1.2. Model architektoniczny a model mentalny w badaniach form architektonicznych i ich percepcji	267
2. Model kościoła Il Gesu jako model badawczy	272
2.1. Plan i układ przestrzenny – model	272
2.2. Kompozycja fasady – model	273
2.3. Kaplice i nawy boczne – terminologia, forma, funkcja	275
3. Kościół Il Gesu i architektura Ameryki Południowej – relacje	280
3.1. Buenos Aires	281
3.2. Quito	283
3.3. San Pablo w Limie i San Ignacio w Bogocie	285
3.4. San Francisco w Limie	288
4. Kościół Il Gesu i badania nad architekturą Ameryki Południowej – interpretacje ...	289
4.1. Kościół Il Gesu w historii architektury nowożytnej Europy	289
4.2. Południowoamerykańskie fasady kościołów w typie Il Gesu	292
4.2.1. Fasada La Compañía w Quito	292
4.2.2. Fasada kościoła w Salvadorze da Bahia	295
4.2.3. Fasada kościoła São Miguel	302
4.2.4. Fasady kościołów niejezuickich	304
4.3. Układ przestrzenny Il Gesu w kontekście badań architektury południowoamerykańskiej	307
4.3.1. Układ przestrzenny kościołów w Popayán, Cartagenie, Buenos Aires	308
4.3.2. Struktura przestrzenna kościołów jezuickich w Brazylii i model Il Gesu ..	310
4.3.3. Układ przestrzenny Il Gesu a świątynie niejezuickie	311
Ilustracje	313
Podsumowanie	339
Ilustracje	351
Spis map i ilustracji	367
Skróty	379
Bibliografia	381
Summary	433
Indeks osób	441
Indeks topograficzno-rzeczowy	449
Od redakcji	461